

KONFERENCJA NAUKOWA 1967: *THE SEARCH FOR PEACE. VIETNAM CENTER AND ARCHIVE & INSTITUTE FOR PEACE AND CONFLICT*, LUBBOCK, TEKSAS, 27–29 KWIETNIA 2017 ROKU

W dniach 27–29 kwietnia 2017 roku w mieście Lubbock w stanie Teksas odbyła się konferencja naukowa poświęcona wojnie wietnamskiej, zatytułowana *1967: The Search for Peace*. Zorganizowały ją dwie instytucje podległe uczelni Texas Tech University: Vietnam Center and Archive oraz niedawno powstały Institute for Peace and Conflict.

W tym miejscu należałoby powiedzieć kilka słów zarówno o samej uczelni, jak i instytucjach organizujących konferencję. Texas Tech University (TTU), jak wskazuje sama nazwa, powstał w roku 1923 jako uczelnia techniczna, odpowiednik polskiej politechniki. Szybko jednak rozszerzono oferowane kierunki kształcenia i obecnie jest to pełnoprawny uniwersytet, na którym pod okiem trzech tysięcy pracowników naukowych kształcą się ponad trzydzieści sześć tysięcy studentów¹. Uniwersytet zlokalizowany jest w ćwierćmilionowym mieście Lubbock, położonym w północno-zachodnim Teksasie, dumnym ze swoich tradycji muzycznych oraz dziedzictwa związanego z wydobywaniem ropy, uprawą bawełny i wypasem bydła, eksponowanego w muzeum i skansenie National Ranching Heritage Center.

Vietnam Center and Archive zostało powołane do życia w 1989 roku z inicjatywy profesora historii TTU, Jamesa Recknera. Misją Centrum jest wspieranie badań nad amerykańskim doświadczeniem w wojnie wietnamskiej oraz lepszym zrozumieniem kultury Azji Południowo-Wschodniej. Wspomaga ono także administracyjnie Archiwum w organizowaniu konferencji i sympozjów naukowych. Misją Archiwum jest gromadzenie i zabezpieczanie wszelkiego rodzaju dokumentów i artefaktów związanych z wojną wietnamską. W jego zbiorach znajdują się obecnie miliony stron dokumentów wszystkich stron konfliktu, zdjęcia, mapy oraz relacje ustne jego weteranów. Jest to obecnie największa tego typu instytucja w Stanach Zjednoczonych.

Institute for Peace and Conflict jest nowo powołaną instytucją TTU, w skład której wchodzi Vietnam Center and Archive, podyplomowy kurs studiów strategicznych, kursy uniwersyteckie dla oficerów rezerwy US Army i US Air Force, a także nowo powstałe Archive of Modern American Warfare.

Pierwszym przedsięwzięciem, niejako inaugurującym działalność nowego instytutu, było zorganizowanie konferencji naukowej poświęconej poszukiwaniom

¹ Dane zaczerpnięte ze strony internetowej uniwersytetu: <http://techdata.irs.ttu.edu/Factbook/> (dostęp: 22.05.2017).

pokojuowego rozwiązania wojny wietnamskiej, ze szczególnym wskazaniem na rok 1967, w którym poparcie dla tego konfliktu w Stanach Zjednoczonych zaczęło się chwiać, by ostatecznie załamać się na początku roku 1968, pod wpływem Ofensywy Tet.

Konferencja rozpoczęła się oficjalnie w czwartek 27 kwietnia, gdy po zarejestrowaniu uczestników odbyło się przyjęcie powitalne, umożliwiające przybyłym poznać się nawzajem przed rozpoczęciem obrad samej konferencji. Do Lubbock, co nie budzi chyba raczej większego zdziwienia, przyjechali głównie Amerykanie. Oprócz nich reprezentowane były także Wielka Brytania, Wietnam, Holandia oraz, w osobie niżej podpisanego, Polska. Obecna była także wietnamska doktorantka z Niemiec, niestety jej koleżanka z Paryża nie otrzymała wizy.

W tym miejscu warto podkreślić duży udział doktorantów w obsadzie konferencji: na 43 wystąpienia przypadło im 11². Było to zamierzone działanie organizatorów, którzy, mówiąc ich słowami, „chcieli z rozmysłem doprowadzić do spotkania i dyskusji pomiędzy ludźmi osobiście pamiętającymi opisywane wydarzenia, którzy następnie poświęcili się ich dokumentowaniu, historykami starego pokolenia oraz nową generacją badaczy, którzy w przyszłości będą współtworzyć dyskurs naukowy o wojnie wietnamskiej”.

Właściwe obrady rozpoczęły się w piątek 28 kwietnia o 8.00 rano. Uczestników powitali wówczas Brent Lindquist, dziekan College of Arts and Science TTU, Ron Milam, tymczasowy dyrektor wykonawczy Institute for Peace and Conflict, oraz Steve Maxner, dyrektor Vietnam Center and Archive. O godzinie 8.30 rozpoczęła się wspólna dla wszystkich uczestników sesja plenarna w formie trzech referatów i poświęconej im dyskusji.

Następnie zebrani rozeszli się do dwóch sal: konferencja przebiegała bowiem w trakcie obu dni w formie dwóch równoległych paneli składających się z dwóch lub trzech wystąpień, po których następowała dyskusja. Wszystkie wystąpienia i pytania zadawane przez publiczność były nagrywane cyfrowymi kamerami, co umożliwiło uczestnikom późniejsze zapoznanie się z tymi panelami, na których nie byli obecni.

Biorąc pod uwagę liczbę wystąpień, nie ma sensu wymieniać ich wszystkich³, warto jednak przytoczyć tytuły poszczególnych paneli. Konferencję, jak już wspomniano, rozpoczęła sesja plenarna *Understanding 1967 and the Search for Peace*. Sesja druga podzielona została na panele *Anticipating Nixon's War* i *The Soldier Experience in the United States and Vietnam, Part I*. Po przerwie na lunch uczestnicy powrócili na panele *The Vietnam War from a Global Perspective* oraz *The Soldier Experience in the United States and Vietnam, Part II*. Pierwszy dzień obrad zakończyły zaś *Screening the Vietnam War* i *Debating the War in the United States*.

Drugi dzień obrad rozpoczęły o godzinie 8.00 rano panele *Conscientious Objection* oraz *Disrupting the War*. Po nich odbyły się *The Domestic Culture of the Vietnam*

² Trzeba jednak wziąć pod uwagę, że sporą część występujących stanowili dość powszechni w Stanach Zjednoczonych *independent researchers*, w tym przypadku najczęściej weterani wojny wietnamskiej. Obecni byli też twórcy filmów dokumentalnych.

³ Program konferencji dostępny jest na stronie internetowej: https://www.vietnam.ttu.edu/events/2017_Conference/agenda.php (dostęp: 22.05.2017)

War i Religion and Antiwar Activism. Po przerwie obiadowej uczestnicy powrócili na panele *Rural Issues in South Vietnam* oraz *Fulbright, Education and Human Rights*. Naukową część konferencji zakończyły zaś panele *Technology and Development in the Vietnam War* oraz *People's Diplomacy*.

Na uwagę zasługuje fakt zorganizowania w trakcie posiłków prezentacji uznanych historyków wojny wietnamskiej. Pierwszego dnia był to Andrew Wiest (*The Shared Experience of Combat – 1967 from the Mekong to Missouri*), drugiego zaś Heather Stur (*Activity of South Vietnamese Students*). Głównym punktem uroczystego bankietu 28 kwietnia był zaś wykład profesora Gregory'ego Daddisa *Words of War: The Strategic Discourse of America's Vietnam Experience*.

Podkreślić należy także, że w ciągu całej konferencji panowała bardzo przyjazna atmosfera, umożliwiająca swobodną wymianę myśli i integrację uczestników. W tym miejscu warto dodać, że jednym z założeń przyświecających organizatorom było umożliwienie przedstawienia na konferencji często bardzo odmiennych poglądów przy zachowaniu uprzejmości i szacunku dla drugiej strony. Najlepszym tego przykładem był chyba panel filmowy, na którym obok siebie prezentowane były przez ich twórców filmy o ruchu antywojennym wewnątrz Sił Zbrojnych USA oraz dokument stworzony przy udziale weteranów oddziałów SEAL dotyczący jednego ze starć z ich udziałem w Wietnamie.

Podsumowując, konferencja 1967: *The Search for Peace* okazała się bardzo udana. Wygłoszono na niej szereg interesujących referatów, zaprezentowano niedawno wydane lub planowane w najbliższej przyszłości książki, uczestnicy zaś mogli nawiązać wiele znajomości, cennych zwłaszcza dla młodszych historyków. Konferencja była także okazją do spotkania weteranów wojny wietnamskiej, a także wyróżnienia części z nich przez środowisko kombatanatów północno-zachodniego Teksasu.

Jarema Słowiak

Uniwersytet Jagielloński w Krakowie

✉ Adres do korespondencji: jaremaslowiak@gmail.com